

Nr 390.

Av herr **Håstad m. fl.**, *angående utbildningen av tandtekniker och tandsköterskor.*

Sedan föregående riksdag fattat beslut om inrättandet av ytterligare tandläkarinstitut har ett av de svåraste problemen för folktandvårdsorganisationens genomförande, nämligen rekryteringen av tandläkare till densamma, avsevärt närmat sig sin lösning. Däremot ha åtgärder för tandvårdens i landet förseende med erforderligt antal tekniker och sköterskor ännu icke vidtagits i tillräcklig utsträckning. Det antal tandsköterskor och tandtekniker som för närvarande årligen utbildas är för litet för att behovet tillnärmelsevis skall kunna fyllas. Sålunda utbildas för närvarande i statlig regi endast 22 tandtekniker per år, vilket är en avsevärd disproportion i förhållande till det årligen utbildade antalet tandläkare. Då emellertid brist råder på såväl tandsköterskor som tandtekniker, är det nödvändigt söka råda bot även härpå. I annat fall föreligger stor fara att tandvården kan äventyras genom att hjälpkrafter ej kunna ställas till tandläkarnas förfogande, varom de stora svårigheter vissa landsting haft att få sökande till tandtekniker- och sköterskebefattningar redan varslat.

Utbildningen av tandsköterskor och tandtekniker sker förutom å statliga utbildningsanstalter — Eastmaninstitutet och tandläkarinstitutet i Stockholm — å privat väg. De privata utbildningsanstalterna äro mycket varierande till sin kvalitet. En del av dem meddelar god undervisning, men åtskilliga undervisningsanstalter finnas, där undervisningen på intet sätt motsvarar de krav som rimligen kunna ställas. Det har nämligen visat sig vara en god affär att bedriva utbildning av tandsköterskor och -tekniker, och därför ha åtskilliga icke kvalificerade personer etablerat sig i branschen. Exempel finnes t. o. m. på att en person öppnat en skola under den pretentiösa benämningen »Akademi» utan att ens ha avslutat sin egen utbildning till tandtekniker!

I fråga om de skolor där utbildningen är undermålig gäller ofta även, att de avgifter som utkrävas av eleverna äro alltför höga för att rimligtvis svara mot kursernas längd och kvaliteten hos utbildningen. Genom annonser och braskande reklambroschyrer locka dessa skolor till sig elever under allehanda förespeglningar om gedigen utbildning och lättheten att efter genomgång av skolan erhålla förmånliga anställningar, medan i verkligheten stora svårigheter finnas för eleverna att enbart med avgångsbetyg från dessa skolor erhålla plats, då utbildningens undermåliga kvalitet är väl bekant för arbetsgivarna. Eleverna vid dessa skolor, vilka ofta komma från i ekonomiskt hänseende icke allt-

för lyckligt lottade hem, förorsakas således stora utgifter — kursavgifter och levnadsomkostnader på annan ort än hemorten — vilka stå i uppenbart missförhållande till kvaliteten av den undervisning som erhålles.

Såväl tandsköterskornas och tandteknikernas som tandläkarnas organisationer ha tagit avstånd från dessa utbildningsanstalter och vid flerfaldiga tillfällen yrkat på en sanering av utbildningen inom området. För att en dylik skall kunna äga rum icke blott till gagn för tandvården i riket utan även för den ungdom, som avser att ägna sig åt sköterske- och teknikeryrket, torde snara åtgärder böra vidtagas för införandet av en efter behovet anpassad, väsentligt utökad statlig utbildning av sköterskor och tekniker. Vidare böra bestämmelser införas om periodiskt återkommande inspektion av de privata företag, som bedriva utbildning av sköterskor och tekniker. Denna inspektion kunde förslagsvis överlämnas åt medicinalstyrelsen att ombesörja.

Med stöd av vad här anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller, att Kungl. Maj:t skyndsamt måtte *dels* låta utreda och för riksdagen framlägga förslag om utökad utbildning av tandtekniker och tandsköterskor, *dels* ock för riksdagen framlägga förslag om statlig inspektion av de privata utbildningsanstalterna.

Stockholm den 23 januari 1946.

Elis Håstad.

Alarik Hagård.

Bertil von Friesen.
